

Virolaisena anestesiologina TYKS:issä

Urmus Savolainen

Kun hyvä kollegani Ari Katila mainitsi pari vuotta sitten erään koulutuksen jälkeisessä juttutuokiossa mahdollisuudesta siirtyä töihin Turun yliopiston sairaalaan, tuntui ehdotus kyllä houkuttelevalta, mutta vaikeasti toteutettavissa olevalta. Viro ei kuulunut vielä Euroopan Unioniin – TEO:n byrokratian voittaminen tuntui mahdottomalta eikä itseluottamustakaan ollut kovin paljon.

Vajaa kymmenen kuukautta myöhemmin astuin TYKS:n anestesia- ja tehohoitoklinikan ylläkäärin huoneeseen (kuten muissa Suomen sairaaloissa kymmenet virolaiset kolleganikin) ja esittelin itseni Tarton yliopistosta valmistuneena ja vuosia Tarton yliopiston klinikalla työskennelleenä anestesiologina, joka pyrkii nyt töihin TYKS:aan. Aivan suoraan metsästä en tietysti paikalle lennähtänyt – sähköpostitse oli käyty tiivistä kirjanvaihtoa TYKS:n ja TEO:n välillä puoli vuotta ja työnantajalla oli jo jonkinlainen pohjatieto olemassa. Minun ennakkotietoni rajoittuivat kahteen vierailuun edellisinä vuosina ja luottamukseen siitä, että rohkea rokan syö.

Kunnioitusta herättävä vanha Turun yliopisto ja Aurajoki kaupungin sydämessä ovat kuin peilikuva noin 300 kilometriä etelämpänä sijaitsevasta Tartosta – kotikaupungistani Virossa. Vuonna 1632 perustettu Tarton yliopisto ja sen läpi virtaava Emajoki tulevat mieleeni, kun kävelen Turun lukuisissa puistoissa. Ihmisistä tunsin hyvin jo edellä mainitun kollegani Katilan, jonka kanssa meillä on yhteinen kiinnostus neuroanestesiaan, sekä Riku Aantaan, joka pari vuotta sitten kirjoitti Finnanest-lehdessä niin sujuvasti Turun murteella, että minun täytyi kääntää koko teksti itselleni! Eli se siitä kielitaidosta ja tulevasta pomostani! Totta puhuakseni en voi jättää mainitsematta, että tunnetuin suomalainen oli minun mielestäni kuitenkin legendaarinen ”lentä-

vä suomalainen” Paavo Nurmi, joka on myös kotoisin Turusta ja jonka suurista teoista maailman juoksuradoilla olin yleisurheilusta kiinnostuneena paljon lukenut.

Mitä työskentely suomalaisessa yliopistosairaalassa on tarjonnut? Tätä ovat kysyneet useat ystävät ja tuttavat ja olen tätä myös itse usein mietiskellyt. Mikä saa neljäkymmenvuotiaan perheenisän luopumaan tarjouksesta ottaa vastaan kotisairaalsensa osastonjohtajan virka ja muuttamaan vieraaseen maahan? Onko se vain parempi toimeentulo vai myös mahdollisuus oppia ja kehittyä, kokea uutta ja jännittävää, saada uusia kokemuksia ja mielenkiintoisia kollegoita – tuntea, että tie menestykseen vaatii myös luopumista, itsensä uhraamista, kompromisseja ja takaiskujen kestämistä?

Uskon, että samanlaisten kysymysten parissa ovat kamppailleet hyvinkin monet virolaiset anestesiologit ennen ulkomaille muuttoa. Viron Terveystieteiden tutkimuskeskuksen mukaan on 34 virolaista anestesiologia täyttänyt paperit, jotka ovat ehtona EU-maahan töihin saamiselle (26 Suomeen, 1 Ruotsiin ja 7 Englantiin). Todennäköisesti kaikki eivät kuitenkaan ole päässeet aikomusta pidemmälle ja toisaalta useat henkilöt ovat olleet töissä ulkomailta jo aiemmin. Noin 30 henkilöä on pisara suuressa Suomen anestesiologien meressä, mutta Virolle on se mielestäni hyvinkin suuri lukumäärä. (EAS:n jäsenten lukumäärä oli EAS:n kotisivuilta saadun tiedon perusteella 12.8.2003 tilanteen mukaan 163 henkilöä). Rohkenen väittää, että ulkomaille siirtyneet kollegat ovat hieman rohkeampia, yritteliämpiä ja päätäväisempiä sekä myös enemmän valmiita ottamaan riskejä ja sopeutumiskykyisempiä kuin muut. Myös kielitaidolla on tärkeä merkitys. Mielestäni virolaisten lähtiessä ulkomaille töihin on voittajana kuitenkin

kin Viron valtio. Tätä tietysti pitkällä tähtäimellä ja edellyttäen, että suurin osa ulkomailla työskentelevistä lääkäreistä palaa joskus takaisin Viroon. Suomen lähes neljä kertaa suurempi väkiluku mahdollistaa nähdä ja hoitaa potilaita ja tauteja, joita esiintyy pienemmän kansan joukossa vain muutama tapaus vuodessa. Myös leikkauksia tehdään yhä enemmän vanhuksille ja useita sairauksia poteville sairaille – tämä vaatii myös anestesiologilta erityistaitoja niin koulutuksen kuin kokemuksenkin osalta. Anestesia 90-vuotiaalle ei Suomessa ole mikään harvinaisuus. Koulutus ja mahdollisuus uusimman erikoiskirjallisuuden käyttöön ovat hyvät: sähköinen kirjasto on vain hiiren klikkauksen päässä. Ongelma on vain siinä, ettei kaikkea julkaistua ennätä seurata. Erityisen kiitollinen olen TYKS:n kollegoille välittömästä opetuksesta työpaikalla – asemasta riippumatta ovat kaikki olleet ymmärtäväisiä ja avuliaita.

”Turkulaiset ovat epäluuloisempia ja sulkeutuneempia kuin muut suomalaiset ja heidän joukkoonsa on hyvin vaikea päästä.” Tällaisia varoituksia kuulin hyvinkin monelta taholta, kun kuultiin, että olen menossa töihin TYKS:aan. Nähdessäni Rikun lastenkirurgian osastolla potkulaudalla huristelemassa, kuullessani Mikan ironista juttua osastolla 250 ja Arin joviaalia ja välitöntä kommunikointia neurokirurgien kanssa, en kyllä voi pitää heitä sulkeutuneina ihmisinä.

Lahden molemmin puolin kysellään jatkuvasti, mikä on suurin ero Suomen ja Viron anestesiologien työssä ja toimissa. Tähän kysymykseen olisi hyvinkin helppo vastata jos puhuttaisiin vain taloudellisesta puolesta – tämän tiedän neljän lapsen isänä omasta kokemuksesta. Uskallan kuitenkin väit-

tää, että suurin ero on omaan työhönsä tyytyväisissä, hymyilevissä ja päivässä 152 kertaa ”kiitos” sanoivissa kollegoissa. Kireästä työtahdista huolimatta on Suomessa onnellisia ihmisiä enemmän eikä se riipu vain rahasta.

Onko Suomeen odotettavissa massoitain virolaisia anestesiologeja? Olen sitä mieltä, että tulijoita riittää kyllä jatkossakin, mutta mistään ”aggressiosta” ei kyllä kannata puhua! Jos lainataan tunnettua virolaista sanontaa siitä, että maailman jokaisessa satamassa on vähintään yksi virolainen merimies ja sanottaisiin, että jokaisessa suomalaisessa sairaalassa yksi virolainen anestesiologi, olisi tämä kyllä yliammuttua – ehkä Kuopion yliopistollista keskus-sairaala lukuun ottamatta. Anestesiologin koulutusta aloittelevilla kollegoilla on lahden tällä puolen kuitenkin helppo aloittaa: olet ”valkoinen ihminen” jo heti alusta alkaen (tässä kohdin terveiset Andruk-selle Joensuuhun).

Yhteenvetona: Mahdollisuuksien rajoissa hyvin organisoitu työ, työtä vastaava palkka, kokeneet ja ystävälliset työtoverit, avuliaat sairaanhoitajat ja miellyttävä elinympäristö – tässä syyt, mitkä tekevät työskentelyn TYKS:ssa mukavaksi. On muutamia pienempiä seikkoja, joista en ole samaa mieltä ja jotka voitaisiin tehdä jollain muulla tavoin, mutta niistä kirjoitan palattuani lopullisesti Viroon! □

Oikein hyvää kesää kaikille kollegoille!

Urmas Savolainen
urmas.savolainen@tyks.fi

